

over Hovedet. Jeg haaber, at Nationalbanken, uagtet den nu allerede er sunken ned til at være Nr. 3 i Retning af Kapitalstørrelse, ikke vil lade sig friste til en pludselig Udvidelse. Men at Nationalbanken bør have Ret til Udvidelse, anser jeg for rigtigt; thi saaledes som Forholdene have udviklet sig, kan man ikke anse det for sandsynligt, at Nationalbanken med sine 27 Mill. Kr. skulde kunne hævde sin Indflydelse paa det danske Pengemarked i det Omfang, som ønskeligt er for den Bank, som har Landets Guldbeholdning i sine Kældere. Derfor kan jeg godt forstaa, at man giver den denne Ret til at udstede for 23 Mill. Kr. ny Aktier og for 22 Mill. Kr. ny udækkede Sedler. Det vil sige, at den Kapital, Banken kan virke med, dens faste Virkemidler, kan forøges med 45 Mill. Kr., altsaa med langt over 50 pCt. af det, den nu har at virke med. Det er en meget stor Forøgelse. Jeg skal ikke følge min ærede Kollega for Randers Amts 4de Valgkreds (N. P. Jensen) i at spaa, hvilke Muligheder der er for Udbytte paa Grund af denne Bestemmelse, men jeg anser den, som sagt, for nødvendig.

Jeg vender mig dernæst til det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (P. Knudsen), der var inde paa Spørgsmaalet om, hvor vidt de 750,000 Kr.s Afgift til Staten var for meget eller for lidt. Jeg har tilladt mig at svare det ærede Medlem med Hensyn til Spørgsmaalet Privatbank eller Statsbank, og jeg skal ikke komme videre ind paa det. Staten skal have noget. Jeg gentager, at for mig er det afgørende, at Funderingsreglerne ere rigtige, og at Banken er en solid og fornuftig Bank. De Interesser, der staa paa Spil, ere langt, langt større, end hvorvidt Afgiften til Staten skal være 750,000 Kr. eller 850,000 Kr. Den Slags Ting have en ganske underordnet Betydning. Efter mit Skøn ere de 750,000 Kr. netop en Sum, som Banken vil kunne indvinde, hvis den paa en nogenlunde god Maade anbringer de 22 Mill. Kr., hvormed den maa forøge sin Seddeludstedelse. Derfor synes jeg i det hele og store, at Tallet er truffet nogenlunde heldigt. De Herrer maa jo huske, at Banken har ikke sit Privilegium helt gratis. Først og fremmest har Staten stor Fordel deraf. I det Øjeblik, vi ikke havde Sedler, vilde det være Statens Pligt at holde en umøntet Beholdning til det Beløb, hvortil der nu holdes Sedler, altsaa 120 Mill. Kr. Deri bestaar Statens Gevinst først og fremmest, at den ikke behøver at holde den Masse umøntet Mønt

liggende for sin Regning. Det vilde være Staten, der kom til at betale Cirkulationen. Men det er Staten jo fri for, og i øvrigt sparer jo hele det danske Samfund ved, at vi gennem Sedlerne kun behøve at have en mindre Guldbeholdning, efter denne Oktroj altsaa paa 60 Mill. Kr., end da ikke i udmøntet Tilstand.

En anden Ting maa jeg gøre opmærksom paa, og det er, at man maaske kunde have ønsket en anden Form for Ydelsen til Staten. Jeg maa tilstaa, at inden jeg saa denne Oktroj, havde jeg altid tænkt mig det som den mest nærliggende Form at give Statskassen 3 Mill. Kr. i Aktier, svarende til den gamle Reservefond, og dernæst at fordre ikke en bestemt Afgift, men Halvdelen af Udbyttet, efter at Aktionærerne have faaet 6 pCt., samt endelig som en ny Byrde for Banken at indføre, hvad man er tilbøjelig til andre Steder, nemlig i voksende Grad at bruge den som en Art Finanshovedkasse for Staten og delvis ogsaa som Amtsstue. Det er en Tanke, som har været fremme, jeg ved ikke, om den har været fremme her i Tinget, men mange Gange udenfor, at lade Banken overtage nogle af de Funktioner, som Statsgældskontoret, Finanshovedkassen og Amtsstuerne nu have. Det vil maaske i sig selv være en ret praktisk Form for en Modydelse fra Bankens Side, men det er vistnok udelukket, for nu have vi en Gang forskellige Amtsstuer, Amtsforvaltere med Tilbehør, Kontorchefer og Departementschefer, og at blive af med dem maa siges at være en meget vanskelig Opgave.

I det store og hele maa jeg derfor sige, at de 750,000 Kr. efter min Opfattelse ikke staa som noget forfærdelig meget. Jeg tror ikke, Banken er forurettet, men jeg tror heller ikke, vi andre ere forurettede. Man maa nemlig huske paa, at Seddelprivilegiet forvolder en stor Udgift i sig selv, et helt Seddeltrykkeri og en stor Metalbeholdning, som Nationalbanken er nødt til at have. At administrere denne og at trykke Sedlerne beløber sig, det skulde ikke undre mig, til mellem 200 og 300 Tusinde Kroner, i visse Aar mere, i andre noget mindre. Det er de direkte Udgifter, som dette Privilegium forvolder Banken.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 10. Kreds (P. Knudsen) kom ind paa Aktiernes Stigning. Denne Aktiestigning har egentlig ikke været saa enorm, paa den ikke godt kan begrundes paa anden Maade. Markedet har jo været ret skikkeligt i den senere Tid, men det kan ogsaa psykologisk forklares saaledes, at de Mennesker havde